T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 776
KARAR NO : 2014 / 826
KARAR TR : 14.7.2014

ÖZET : 4925 sayılı Karayolları Taşıma Kanunu uyarınca verilen idari para ceza-sının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı :M.K.
Vekili :Av.H.Ö.
Davalılar :1.Alaeddin Vergi Dairesi Müdürlüğü (Konya 2. İdare Mahkemesi, Konya 7. Sulh Ceza Mahkemesi Dosyalarında)
Vekili :Av. A.T.
2. Konya Valiliği (Konya 1. İdare Mahkemesi Dosyasında)

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde aynen; "Alaeddin Vergi Dairesi'nin 20110621015050000083 tecil dosya numarası üzerinden tahakkuk olunan 42 BMF 74 plakalı 19.423 FLT 4X2 tip MAN marka 2001 model çekici araca ilişkin 11/2009-11/2009 dönemine ait idari para cezası müvekkil üzerinde gösterilmiştir.

Müvekkil tahakkuk olunan cezayı, üzerinde herhangi bir borç bulunmadığını gösterir belgeyi vergi dairesinden almak istediğinde öğrenmiş ve belgeyi almak durumunda bulunduğundan istenen meblağı 14/08/2012 tarihinde vergi dairesine ödemiştir.

Vergi dairesi tarafından yapılan söz konusu idari işlem usulsüzdür ve görülecek dava neticesinde ödenen meblağın yasal faiziyle birlikte müvekkile iadesi gerekir. Zira idari para cezası tahakkuk olunan dava konusu araç tahakkuk tarihinde müvekkile ait değildir, noter satışı sonrası üçüncü bir şahsın mülkiyetine geçmiştir.

Müvekkil ile Ali KARABUCAK arasında Konya 10. Noteri huzurunda akdedilen ve İmza altına alınan 21/10/2009 tarihli Kat'i Taşıt Sözleşmesi ile idari para cezasına konu MAN marka 42 BMF 74 plakalı çekici aracın mülkiyeti üçüncü kişi durumunda bulunan Ali KARABUCAK'a geçmiştir. Karayolları Trafik Kanunu hükümleri gereği motorlu taşıtın mülkiyeti noter huzurunda imza olunacak sözleşme ile alıcıya devrolunur.

Sözleşme sonrası aracın mülkiyeti el değiştirmiştir ve bu tarihten sonra oluşacak bilmisal mali yükümün mükellefi sözleşme akdedilen üçüncü şahıstır. İdari para cezasının üçüncü şahıstan tahsili - gerekirken sicil kayıtlarında aracın müvekkil üzerinde görülmesinden bahisle faturanın aracın maliki konumunda bulunmayan müvekkile çıkarılması hatalı olmuş ve işbu davayı açma gereği hâsıl olmuştur.

Karayolları Trafik Kanununun 20. maddesi gereği taşıtını usulüne uygun şeklide noter senedi ile devrettiği sabit olan ve bu tarihten sonra taşıtla bir ilgisi kalmayan satıcı müvekkil adına idari para cezası düzenlenmesinde isabet yoktur.

Karayolları Trafik Kanunu uyarınca, tescil edilmiş aracın satışının bildirim yükümlülüğü notere ait olduğu gibi, alıcının da ilgili tescil bürosundan adına tescil belgesi alması gerekir. Bu itibarla, 21/10/2009 tarihinde noter satış sözleşmesi ile satılan araç dolayısıyla, kusursuz durumdaki satıcı müvekkilin mükellefiyeti devam ettirilerek, sonraki dönemlere ilişkin cezanın müvekkil üzerinde gösterilmesi yasaya aykırıdır.

Vasıtanın satılması nedeniyle satan kişinin adına mevcut kavdın silinmesi için ilgili kuruluşa usulüne uygun olarak yaptığı başvuruya rağmen kaydın silinmemesi durumunda yahut başvuruda bulunma zorunluluğu bulunan alıcının bu gereği yerine getirmemesi halinde bu tarihten sonraki motorlu taşıtlar vergilerinin ve satış sonrası oluşacak bilcümle mali yükümün, dolayısıyla idari para cezasının taşıtla hiçbir ilgisi kalmayan eski taşıt sahibinden istenemeyeceği bir gerçektir.

Aracı satan kişilerin mağduriyetlerinin önlenmesi amacıyla, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 20. maddesinde yapılan değişiklikle, aracı satın alanlar yönünden belli süre içinde kendi adına tescil belgesi alma zorunluluğu getirilmiş ve buna uymayanlar için de çeşitli yaptırımlar öngörülmüştür. Keza, yasa gerekçesinde de değişikliğin, motorlu aracı satan kişilerin vergi ve hukuki sorumlulukları yönünden mağduriyetlerini önlemek için de çeşitli yaptırımlar öngörülmüştür. Keza Yasa gerekçesinde de değişikliğin "… motorlu aracı satan kişilerin vergi ve hukuki sorumlulukları yönünden mağduriyetlerini önlemek için …." Yapıldığı açıkça vurgulanmıştır.

Ayrıca taraflar arasında düzenlenen 21/10/2009 tarihli sözleşme içeriğinde, satış sonrası olunacak her türlü mali yükümlülüğün alıcıya ait olduğu, 2918 sayılı yasanın 20-e hükmü gereği ilgili trafik kuruluşuna başvurarak adına devir ve kayıt işlemini yaptırıp tescil ve trafik belgesi alma zorunluluğunu bildiği ve yerine getireceği alıcı tarafından beyan olunmuştur.

Bu durumda, aracını usulüne uygun şekilde noter senedi ile devrettiği sabit olan ve araçla bu tarihten itibaren herhangi bir ilgisi kalmayan kişinin, sadece aracı satın alan kişinin kayıt ve tescil

yaptırmadığı, dolayısıyla eski kaydın silinemeyeceğinden bahisle, satış tarihinden sonraki döneme ilişkin idari para cezaları yönünden mükellef tutulmasına, yasanın amacına, hukuka, hak ve adalet ilkesine uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan sebepler ışığında tahakkuk olunan idari para cezası döneminde dava konusu taşıtla ilişiği bulunmayan müvekkilin işbu idari işlem neticesinde uğramış olduğu zararının tazmini gerekmektedir." şeklindeki açıklamaları ile davacıdan haksız olarak tahsil edilen 2000.00 TL'nin iadesine karar verilmesi istemi ile idari yargıda dava açmıştır.

Konya 2. İdare Mahkemesi; 14.09.2012 gün ve 2012/1153 Esas, 2012/1062 Karar sayılı kararında; "2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu incelendiğinde, Kanun hükmüne göre verilecek para cezalarına karşı hangi yargı yoluna başvurulacağını açıkça öngören bir yasal düzenlemenin olmadığı görülmektedir.

Öte yandan, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesinde, Kabahat deyiminden Kanunun, karşılığında idarî yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlığın anlaşılacağı belirtilmiş, 3. (6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesi ile değişik) maddesinde "(1) Bu Kanunun; a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde, b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır" denilmiş, 16. maddesinde kabahatler karşılığında idari tedbir ve idari para cezası yaptırımlarının uygulanacağı belirtilmiş; 17. maddesinde idari para cezasının hesaplanması ve tahsiline ilişkin esaslar savıldıktan sonra 27. maddesinde idari para cezasına karşı kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde Sulh Ceza Mahkemesine başvurulabileceği hükme bağlanmıştır.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren ve 5326 sayılı Kanunun 3. maddecinde değişiklik yapan düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı: diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır. Diğer bir ifadeyle, idari para cezalarına karşı açılacak davalarda, görevli mahkeme kural olarak idari para cezasının verilmesine dayanak alınan

Kanunda açıkça görevli mahkeme olarak idare mahkemesi gösterilmiş ise idare mahkemesi, kanunda bu konuda bir hüküm yoksa "genel kanun" olan Kabahatler Kanunu'nun 2 nci maddesi uyarınca sulh ceza mahkemesinin olduğu belirtilmiştir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 2918 sayılı Kanundan kaynaklanan ve sadece para cezasına ilişkin olan davalarda görevli mahkemeyi açıkça belirleyen yasa kuralı bulunmadığı ve idari para cezasının verilmesine dayanak alınan Kanunda açıkça görevli mahkeme olarak idare mahkemesinin gösterilmemiş olduğu göz önüne alındığında, görevli mahkemenin "genel kanun" olan Kabahatler Kanunu'nun 27'nci maddesi uyarınca Sulh Ceza Mahkemesinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Buna göre, 2918 sayılı Yasa'ya göre verilen idari para cezasından kaynaklanan işbu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli vargı yerinin (Sulh Ceza Mahkemesi) görevli olduğu ulaşılmaktadır." şeklindeki gerekçesi ile davanın görev yönünden reddine karar vermiş, karar karşı davacı vekili tarafından itiraz edilmiş, Konya Bölge İdare Mahkemesi'nin 04.12.2012 gün ve 2012/1371 Esas, 2012/1213 Karar sayılı kararı ile görevsizlik kararı onanmış, davacı vekilinin karar düzeltme talebinin de yine Konya Bölge İdare Mahkemesi'nin 07.02.2013 gün ve 2013/240 Esas, 2013/324 Karar sayılı kararı ile reddedilmiş, bu şekilde verilen karar kesinleşmiştir.

Bunun üzerine davacı vekili aynı istemlerle Konya Sulh Ceza Mahkemesi'nde dava açmıştır.

Konya 7. Sulh Ceza Mahkemesi 10.05.2013 gün ve 2013/229 D.İş numaralı kararı ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/1 fıkrasında öngörülen 15 günlük yasal sürede yapılmayan itirazın reddine kesin olarak karar vermiştir.

Bu karar üzerine davacı vekili tekrar aynı istemlerle Konya İdare Mahkemesi'ne Konya Valiliği'ni davada taraf göstermek sureti ile dava açmıştır.

Konya 1. İdare Mahkemesi: 05.06.2013 gün ve 2013/792 Esas, 2013/661 Karar sayılı kararı ile, davacının istemi hakkında Konya 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 10.05.2013 gün ve 2013/229 D.İş numaralı kararı ile esas yönünden kesin şekilde karar verdiğini belirterek; davanın incelenmeksizin reddine karar vermiş, karara karşı davacı vekili tarafından Bölge İdare Mahkemesi'ne itiraz edilmiştir.

Konya Bölge İdare Mahkemesi: 25.09.2013 gün ve 2013/1865 Esas, 2013/2040 Karar sayılı kararı ile "olayda, 2918 sayılı Kanun hükümleri uyarınca davacı adına verilen 2.000,00 TL idari para cezasına karşı açılan davada sulh ceza mahkemesince uyuşmazlığın esastan çözümlenmediği, davanın süre aşımından reddine karar verildiğinden, dava konusu uyuşmazlığın esası hakkında aynı yargı yeri tarafından verilmiş maddi anlamda kesin bir hükmün bulunmadığı anlaşılmaktadır." şeklindeki gerekçesi ile Konya 1. İdare Mahkemesi kararının bozulmasına karar vermiştir.

Konya 1. İdare Mahkemesi, Konya Bölge İdare Mahkemesi'nin bozma kararı üzerine verdiği 19.11.2013 gün ve 2013/1426 Esas, 2013/1361 Karar sayılı kararında aynen:"2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu incelendiğinde, Kanun hükmüne göre verilecek para cezalarına karşı hangi yargı yoluna başvurulacağını açıkça öngören bir yasal düzenlemenin olmadığı görülmektedir.

Öte yandan, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesinde, Kabahat deyiminden Kanunun, karşılığında idarî yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlığın anlaşılacağı belirtilmiş, 3. (6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesi ile değişik) maddesinde "(1) Bu Kanunun; a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde, b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır" denilmiş, 16. Maddesinde kabahatler karşılığında idari tedbir ve idari para cezası yaptırımlarının uygulanacağı belirtilmiş; 17. maddesinde idari para cezasının hesaplanması ve tahsiline

ilişkin esaslar savıldıktan sonra 27. maddesinde idari para cezasına karşı kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde Sulh Ceza Mahkemesine başvurulabileceği hükme bağlanmıştır.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren ve 5326 sayılı Kanunun 3. maddecinde değişiklik yapan düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı: diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır. Diğer bir ifadeyle, idari para cezalarına karşı açılacak davalarda, görevli mahkeme kural olarak idari para cezasının verilmesine dayanak alınan Kanunda açıkça görevli mahkeme olarak idare mahkemesi gösterilmiş ise idare mahkemesi, kanunda bu konuda bir hüküm yoksa "genel kanun" olan Kabahatler Kanunu'nun 2 nci maddesi uyarınca sulh ceza mahkemesinin olduğu belirtilmiştir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 2918 sayılı Kanundan kaynaklanan ve sadece para cezasına ilişkin olan davalarda görevli mahkemeyi açıkça belirleyen yasa kuralı bulunmadığı ve idari para cezasının verilmesine dayanak alınan Kanunda açıkça görevli mahkeme olarak idare mahkemesinin gösterilmemiş olduğu göz önüne alındığında, görevli mahkemenin "genel kanun" olan Kabahatler Kanunu'nun 27'nci maddesi uyarınca sulh ceza mahkemesinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Buna göre, 2918 sayılı Yasa'ya göre verilen idari para cezasından kaynaklanan işbu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli vargı yerinin (Sulh Ceza Mahkemesi) görevli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır." şeklindeki gerekçesi ile davanın görev yönünden reddine karar vermiş, karara karşı davacı vekili tarafından itiraz edilmiş, Konya Bölge İdare Mahkemesi'nin 26.02.2014 gün ve 2014/473 Esas, 2014/546 Karar sayılı kararı ile görevsizlik kararı onanmış, onama kararı davacı vekiline 20.03.2014 tarihinde, davalı vekiline 18.03.2014 tarihinde tebliğ edilmiş, süresinde karar düzeltme yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir

Davacı vekili bu kez aynı istemlerle tekrar Konya Sulh Ceza Mahkemesi'ne dava açmıştır.

Konya 7. Sulh Ceza Mahkemesi;27.05.2014 gün ve 2014/414 D.İş numaralı kararında; "İtiraz eden vekili mahkememize sunmuş olduğu 14/04/2014 tarihli dilekçesinde haksız olarak müvekkilinden tahsil edilen 2.000,00 TL'nin davalı idareden tahsili ile müvekkiline ödenmesini talep etmektedir. Bu haliyle dava idari para cezasının iptaline yönelik değil, Kabahatler Kanunu kapsamında usule aykırı kesilen cezanın istirdadı mahiyetinde olup, dava içerik ve sonuçları itibariyle İYUK 2/b maddesinde tanımı yapılan dava türüne uymaktadır. Davaya konu olan aracın mülkiyetinin davacı uhdesinde olmadığı, aracın cezanın tahakkukundan çok önce 21/10/2009 tarihinde üçüncü şahıs Ali Karabucak'ın uhdesine geçtiği, bu hususta taraflar arasında bir ihtilaf bulunmadığı açıktır.

Konya 1. İdare ve 2. İdare Mahkemesi'nce davanın Adli Yargıda görüm ve çözümünde olduğunun belirtildiği, bu kararlara karşı yapılan itirazların Bölge idare Mahkemesince reddedildiği ve kesinleştiği anlaşılmıştır.

Bu aşamada davanın görüleceği ve çözüme bağlanacağı yargı merciinin 2247 sayılı Kanunun 19. maddesi gereğince Uyuşmazlık Mahkemesi'nce çözülmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılarak aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur." şeklindeki gerekçesi ile davada mahkemenin görevsizliğine, görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi gereğince Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş, verilen karar üzerine dosya resen Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU, Mehmet AKBULUT 'un katılımlarıyla yapılan 14.7.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; olay kısmında belirtildiği üzere, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada; idari yargı yerince adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş ve kesinleşmiş bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, bunun üzerine kendine gelen davayı inceleyen adli yargı yerinin sahip olduğu seçenekler ile verdiği karar bakımından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

1- 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde yer alan, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir" hükmüne göre, idare mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine adli yargı yerince de görevsizlik kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi halinde, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş olacak; hukuk alanında doğmuş bulunan bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilecektir.

2- 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesindeki "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler." hükmüne göre ise, adli yargı yeri, davaya bakma görevinin daha önce görevsizlik kararı veren idari yargı yerine ait olduğunu belirten gerekçeli bir karar ile doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağına sahiptir. Şu kadar ki, başvuru kararının, görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesi hususunu da ihtiva etmesi gerekir.

Yasakoyucu, 14. maddeye göre hukuk alanında olumsuz görev uyuşmazlığı doğması halinde her

iki yargı merciince işten el çekilmiş olduğundan başvurma iradesini davanın taraflarına bırakmış iken, bu yönteme nazaran daha kısa zamanda çözüme ulaşılmasını amaçladığı 19. madde ile, daha önce görevsizlik kararı veren yargı merciinden sonra davayı inceleyen yargı merciine, işten el çekmeden doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurma olanağını tanımıştır.

Olayda, adli yargı yerince, öncelikle görevsizlik kararı verilmekle birlikte, bununla yetinilmemiş ve görevli merciin belirtilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına da karar verilmiştir.

Bu haliyle, her ne kadar 2247 sayılı Yasa'da öngörülen yönteme uymamakta ise de, Konya 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nce yapılan başvurunun 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi kapsamında olduğunun kabulü ile Uyuşmazlık Mahkemesi'nin önüne gelmiş bulunan görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması, gerek dava ekonomisine gerekse Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kuruluş amacına uygun olacağından ve sonuçta usule ilişkin başka bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

Yukarıda ayrıntısı ile açıkladığımız üzere; davacı ilk olarak Konya 2. İdare Mahkemesi'nde davalı Alâeddin Vergi Dairesi Müdürlüğü aleyhine dava açmış, davanın görevsizlik nedeni ile reddedilip kararın kesinleşmesi üzerine bu kez yine Alaeddin Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne karşı Konya 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nde dava açmış, Konya 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nin davayı, idari para cezasına itiraz olarak değerlendirip, davanın süre yönünden reddine kesin şekilde karar verilmesinden sonra davacı bu kez Konya Valiliği'ne karşı Konya 1. İdare Mahkemesi'nde dava açmış ve davanın görev yönünden reddine karar verilerek kararında kesinleşmesi üzerine yine Konya 7. Sulh Ceza Mahkemesi'ne davalı Alaeddin Vergi Dairesi Müdürlüğü aleyhine dava açmış olduğu, Konya 1. İdare Mahkemesi'nde gösterdiği hasmın Konya Valiliği, diğer davalarda ise Alaeddin Vergi Dairesi Müdürlüğü olduğu anlaşılmış ise de; her dört davanın konusunun da aynı olduğu, davacının davalı tarafta yanılgıya düşmesinin işlemin niteliği gereğince olağan karşılanması gerektiği, nitekim davaya bakmakla görevli mahkemece davanın ihbarı ya da hasım düzeltilmesi kararları ile doğru hasım davaya dahil edilmesini yargılamanın her aşamasında sağlayabileceği dikkate alındığında, söz konusu yanılgının mahkememiz açısından dosyanın usulden reddine karar verilmemesi gerektiği sonucuna ulaşılarak, talebin esas yönünden değerlendirilmesine geçilmiştir.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Birgül YİĞİT'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, öncesinde davacıya ait olup, Konya 10. Noter huzurunda akdedilen ve İmza altına alınan 21/10/2009 tarihli Kat'i Taşıt Sözleşmesi ile dava dışı Ali Karabucak'a satılan 42 BMF74 plakalı 19.423 FLT 4X2 tip MAN marka 2001 model çekici araca Alaeddin Vergi Dairesi'nin 20110621015050000083 tecil dosya numarası üzerinden tahakkuk 11/2009-11/2009 dönemine ait olan ve davacı tarafından haksız şekilde ödenmek zorunda kalınan 2000.00 TL idari para cezasının 14.08.2012 tarihinden işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemi ile açılmıştır.

Davaya konu ceza tutanağının incelenmesi neticesinde, davacıdan tahsil edilen idari para cezasının, davaya konu aracın yetki belgesine kaydının yaptırılmaması sebebine dayandığı anlaşılmakla; davacı hakkında uygulanan idari para cezasının temelindeki mevzuatsal düzenlemelerin ortaya konulması ile incelemeye başlanılması yerinde olacaktır

4925 Sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 'Yetki Belgesi Alma Zorunluluğu' başlıklı 5. maddesinde; " Taşımacılık, acentelik ve taşıma işleri komisyonculuğu ile nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliği yapılabilmesi için Bakanlıktan yetki belgesi alınması zorunludur.

Taşımacılık, acentelik ve taşıma işleri komisyonculuğu ile nakliyat ambarı ve kargo işletmeciliği yetki belgesi alınabilmesi için taşıma işleri işletmecilerinin mesleki saygınlık, mali yeterlilik ve mesleki yeterliliğe sahip olması gerekmektedir. (Ek cümle: 23/01/2008-5728 S.K./516.mad) Ayrıca, karayoluyla yük ve yolcu taşımacılığı faaliyetlerinde kullanılan ticari araçlarda çalışan şoförlerin, sürücü mesleki yeterlilik belgesi almaları zorunludur. Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir. 18/01/1954 tarihli ve 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu hükümleri saklıdır.

Taşımacılara, yetki belgesinden ayrı olarak taşımalarda kullanılacak taşıtların niteliğini ve sayısını gösteren taşıt belgesi ile taşımacının taşıt belgesinde kayıtlı her taşıt için düzenlenen ve taşıtta bulunması gereken taşıt kartı verilir.

Taşıma işleri işletmecilerinin sayısı, yolcu ve eşya kapasitesi, taşıtların durumu, güvenlik veya benzeri nedenlerle Bakanlık, yetki belgelerinin verilmesinde sınırlamalar ve yeni düzenlemeler getirebilir.

Tehlikeli yük taşıyan taşıtlar ve bunların bağlı olduğu taşımacılar, taşıyacakları yüklerin özelliğine uygun olduğunu gösteren bilgi ve belgelere dayanarak birinci fıkrada belirtilen yetki belgesinden ayrı olarak ilgili mercilerden ayrıca izin almakla yükümlüdürler.

Taşımacılar, taşıma hizmetlerini kabul edilebilir bir neden olmaksızın veya zorunlu haller dışında yapmaktan kaçınamazlar ve taşıma hizmetinden herkesin her zaman yararlanmasını sağlamak zorundadırlar.

Taşımalar, diğer taşımacılar veya üçüncü şahıslar tarafından engellenemez." denilmek sureti ile karayolunda yolcu ya da yük taşımacılığı yapılabilmesi için Bakanlık'dan yetki belgesi alınması zorunlu kılınmıştır

4925 Sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 'İdari Para Cezaları' başlıklı 26. maddesinin dava konusu ceza tutanağının tanzim tarihinde yürürlükte olan a bendinde; "Değişik madde: 23/01/2008-5728 S.K./518.mad) Bu Kanunun;

a) (Değişik bent: 25/06/2009-5917 S.K./33.mad) 5 inci maddesine göre yetki belgesi almadan

taşıma işinde faaliyette bulunanlara ikibin Türk Lirası,

5 inci maddesinin beşinci fıkrasına aykırı davranan taşımacılara beşyüz Türk Lirası,

5 inci maddesinin altıncı fıkrasına göre taşıma hizmetini yapmaktan kaçınan taşımacılara dörtyüz Türk Lirası,

5 inci maddesinin yedinci fıkrasına aykırı davranan bir taşımacının diğer bir taşımacının taşıma faaliyetini engellemesi halinde ikibin Türk Lirası," idari para cezası uygulanacağı belirtilerek, yetki belgesi almadan taşıma yapan taşımacılar hakkında uygulanacak yaptırım belirlenmiştir.

11.06.2009 gün ve 27255 sayılı Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nin 'Tanımlar' başlıklı 4. maddesinin ddd bendinde yetki belgesi; "Bu Yönetmelik kapsamında bir faaliyette bulunacak gerçek ve tüzel kişilere çalışma izni veren ve Bakanlıkça düzenlenen belgeyi," ifade eder şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmeliğin 'Taşıtların sadece bir yetki belgesine kayıtlı olma zorunluluğu' başlıklı 26. maddesinde; "Taşıtlar, sadece bir yetki belgesi eki taşıt belgesine kaydedilir." şeklindeki düzenleme ile taşıtların yetki belgesine kayıt zorunluluğu düzenlenmiştir.

Görüldüğü üzere dava konusu olayda, yapılan trafik denetimi sırasında 42 BMF74 plakalı 19.423 FLT 4X2 tip MAN marka 2001 model çekici aracın yetki belgesine kayıt ettirilmemesi nedeni ile, araç sahibi gözüken davacı hakkında 2000.00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 'Genel Kanun Niteliği' başlıklı 3. maddesinde;(Değişik madde: 06/12/2006 - 5560 S.K.31.md) (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır." denilmek sureti ile diğer kanunlarda düzenlenen idari para cezaları yönünden Kabahatler Kanunu'nun genel kanun niteliğinde olduğu belirtilmiş ve idari yaptırım kararlarına karşı 5326 sayılı Kanun'da düzenlenen kanun yoluna ilişkin hükümlerin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde tüm idari para cezaları hakkında uygulanacağı ortaya konulmuştur.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda son olarak 12.7.2013 gün ve 6495 sayılı Kanun'un 32. maddesiyle bir değişiklik yapılmış, bu haliyle de idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu nedenle 4925 sayılı Kanun uyarınca uygulanan idari para cezalarına ilişkin olarak yapılacak başvurularda da 5326 sayılı Kanun'un Kanun Yollarına ilişkin hükümlerinin uygulanması gerekecektir

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 'Başvuru Yolu ' başlıklı 27. maddesinde; "(1) İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir.

(2) Mücbir sebebin varlığı dolayısıyla bu sürenin geçirilmiş olması halinde bu sebebin ortadan kalktığı tarihten itibaren en geç yedi gün içinde karara karşı başvuruda bulunulabilir. Bu başvuru, kararın kesinleşmesini engellemez; ancak, mahkeme yerine getirmeyi durdurabilir.

(3) Başvuru, bizzat kanuni temsilci veya avukat tarafından sulh ceza mahkemesine verilecek bir dilekçe ile yapılır. Başvuru dilekçesi, iki nüsha olarak verilir.

(4) Başvuru dilekçesinde, idari yaptırım kararına ilişkin bilgiler, bu karara karşı ileri sürülen deliller açık bir şekilde gösterilir. Dilekçede ayrıca, başvurunun süresinde yapılmasını engelleyen mücbir sebep dayanaklarıyla gösterilir.

(5) (Değişik fıkra: 06/12/2006 - 5560 S.K.34.md) İdarî yaptırım kararının mahkeme tarafından verilmesi halinde, bu karara karşı ancak itiraz yoluna gidilebilir.

(6) (Ek fıkra: 06/12/2006 - 5560 S.K.34.md) Soruşturma konusu fiilin suç değil de kabahat oluşturduğu gerekçesiyle idarî yaptırım kararı verilmesi halinde; kovuşturmaya yer olmadığı kararına itiraz edildiği takdirde, idarî yaptırım kararına karşı başvuru da bu itiraz merciinde incelenir.

(7) (Ek fıkra: 06/12/2006 - 5560 S.K.34.md) Kovuşturma konusu fiilin suç değil de kabahat oluşturduğu gerekçesiyle idarî yaptırım kararı verilmesi halinde; fiilin suç oluşturmaması nedeniyle verilen beraat kararına karşı kanun yoluna gidildiği takdirde, idarî yaptırım kararına karşı itiraz da bu kanun yolu merciinde incelenir.

(8) (Ek fıkra: 06/12/2006 - 5560 S.K.34.md) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür." denilmek sureti ile idari para cezalarına karşı başvuru şekli, usulü ve başvuru yeri düzenlenmiş, kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde Sulh Ceza Mahkemesi'ne başvurulabileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanunun 'Başvurunun İncelenmesi' başlıklı 28. maddesinin 8. fıkrasında; "Mahkeme, son karar olarak idari yaptırım kararının;

a) Hukuka uygun olması nedeniyle, "başvurunun reddine",

b) Hukuka aykırı olması nedeniyle, "idari yaptırım kararının kaldırılmasına" karar verir şeklindeki düzenleme ile, Sulh Ceza Mahkemesi'nin başvuruyu idari işlemin hukuka uygunluğu yönünden yapıp, hukuka uygun bulması halinde başvurunun reddine, aksi halde başvurunun kabulü ile kararın kaldırılmasına karar vereceği düzenlenmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, 21.11.2009 günü yapılan trafik denetimi sırasında 42 BMF 74 plakalı çekici cinsindeki aracın, yetki belgesine kaydının yaptırılmadığının tespit edilmesi üzerine, araç sahibi M.K. hakkında 2000.00 TL meblağlı idari para cezası tutanağının tanzim edildiği ve bu tutanağın 12.02.2010 tarihinde davacıya tebliğ edildiği, davacının 14.08.2012 tarihinde söz konusu borcu ödediği ve ödediği bu meblağın iadesi istemi ile 11.09.2012 tarihinde idari yargıda dava açtığı, davasının Konya

2 İdare Mahkemesi'nin 14.09.2012 gün ve 2012/1153 Esas, 2012/1062 Karar sayılı kararı ile görev yönünden reddedilmesi ve bu kararın kesinleşmesi üzerine Sulh Ceza Mahkemesi''nde dava açtığı, Konya 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 10.05.2013 gün ve 2013/229 D.İş numaralı kararı ile davanın hak düşürücü süre nedeni ile usulden reddine karar verilmesi üzerine, davacının yine idari yargıda dava açtığı, Konya 1. İdare Mahkemesi'nin 19.11.2013 gün ve 2013/1426 Esas, 2013/1361 Karar sayılı kararı davanın görev yönünden reddine karar verdiği, davacının son kez sulh ceza mahkemesinde dava açtığı, Konya 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nin de 27.05.2014 gün ve 2014/414 D.İş numaralı kararı ile Konya 1. ve Konya 2. İdare Mahkemelerince verilen görevsizlik kararlarını gerekçe göstererek ve davada kendisinin de görevli olmadığını belirterek; görevli yargı yerinin belirlenmesi istemi ile dosyanın Mahkememize gönderilmesine karar verdiği ve dosyanın bu şekilde Mahkememiz önüne geldiği anlaşılmıştır.

Davacı dava dilekçesinde, davaya konu aracı ceza tutağının açıkça hukuka aykırı olduğundan iptaline karar verilmesini istememiş; dava konusu aracı, ceza tutanağının tanzimi tarihinden önce sattığından, kendisinden haksız olarak alınan paranın iadesine karar verilmesi gerektiğini iddia etmiş ise de; aslında davacının talebinin temelinde, ceza tutanağının yeni malik adına tanzim edilmesi gerekirken kendisi adına tanzim edilmesi ve idari para cezasının kendisinden tahsil edilmesi işlemlerinin hukuka aykırı olduğunu ileri sürmekte ve durumun araştırılarak kendisinden tahsil edilen paranın iadesine karar verilmesini istemektedir. Sonuç olarak davacının, hukuka aykırı şekilde kendisinden tahsil edilen paranın iadesine ilişkin talebinin kabulü için, tahsile dayanak olan idari işlemin hukuka uygun olup olmadığının denetlenmesi gerekmektedir. Zira 5326 sayılı Kanun'un 28. maddesinde de belirtildiği üzere, Sulh Ceza Mahkemesi'nin kesilen ceza tutanağının hukuka aykırı olduğunu tespit etmesi halinde, bunun iptaline ilişkin kararının doğal bir sonucu olarak tahsil edilen paranın da iadesine karar verilmiş olacaktır. Nitekim 5326 sayılı Kanun'un idari para cezalarına karşı kanun yolunu düzenleyen 27. maddesinde, idari para cezasına karşı yapılacak başvurular genel olarak düzenlenmiş, madde metninde iptal, itiraz, istirdat gibi ayrımlara yer verilmeden başvuru tabiri kullanılmıştır. Bu anlamda davacının talebi temelde idari para cezasına ilişkin işlemin hukuka aykırı olduğunun tespit edilmesi ve esas olarak bu tespitten sonra kendisinden haksız olarak alındığı ortaya çıkacak paranın iadesine karar verilmesidir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına ilişkin tutanağın hukuka aykırı olması nedeni ile kendisinden tahsil edilen 2000.00 TL'nin iadesine ilişkin olarak açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Konya 7.Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Konya 7. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 27.05.2014 gün ve 2014/414 D.İş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 14.7.2014 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Eyüp Sabri BAYDAR	Ali ÇOLAK	Nurdane TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali ÖĞÜŞ	Ayhan AKARSU	Mehmet AKBULUT